

АГРАРНА ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА ТА СІЛЬСЬКИЙ РОЗВИТОК

УДК 352:332.1

ДАНИЛЕНКО А.С., акад. НААН

СОКОЛЬСЬКА Т.В., д-р екон. наук

ПОЛІЩУК С.П., канд. екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ В КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СЕЛА

Досліджено сутність публічного управління та адміністрування, їх роль у соціально-економічному розвитку села, доведена необхідність докорінних інституційних змін у цьому процесі та застосування сучасних підходів і дієвих інструментів у державній політиці управління.

Обґрунтовано основоположний принцип організації та здійснення публічної влади, на основі якого розширюються можливості взаємодії органів державного управління і місцевого самоврядування з громадою через відкритість прийняття та реалізацію політичних і економічних рішень, а також активізацію громадського контролю над їх діяльністю.

Доведена необхідність фахової підготовки управлінського персоналу, який розуміючи специфіку українського агробізнесу міг би реалізувати потенціал громади, вивести його на новий якісний рівень.

Ключові слова: публічне управління та адміністрування, транспарентність, місцеве самоврядування, публічна влада, громади.

Постановка проблеми. Незважаючи на те, що навіть в умовах нинішньої глибокої кризи сільське господарство, вийшовши на якісно новий рівень, є одним з основних бюджетоутворювальних секторів вітчизняної економіки і, починаючи з 2000 р. демонструє зростання, галузь значно відстає від провідних країн світу за продуктивністю праці, урожайністю сільськогосподарських культур, продуктивністю тварин та іншими показниками. І це означає, що галузь, окрім модернізації та диверсифікації виробництва, переходу від експортно-сировинної до інноваційної моделі економічного зростання, потребує докорінних інституційних змін у публічному управлінні та адмініструванні, змін управлінських парадигм та застосування сучасних підходів і дієвих інструментів у державній політиці управління.

Зазначимо, що перехід від бюрократичного адміністративного управління до публічного широко підтримується західною демократією, де відбуваються жваві дискусії, а в нових країнах-членах Європейського Союзу це питання набуває особливої актуальності. Нове публічне управління (NPM) сьогодні є універсальним явищем, яке домінує у реформуванні всіх країн [1].

В Україні, на тлі вражаючих диспропорцій у перерозподілі матеріальних благ, монополізації політико-економічного життя вузькими групами беззмінних еліт з повним злиттям політики та економіки в єдине ціле, виникає гостра потреба у розробці науково обґрунтованих підходів до управління та адміністрування соціально-економічним розвитком аграрної сфери, в основі якого лежить задоволення життєвих потреб населення шляхом підвищення економічних можливостей сільської громади.

На сьогодні в постіндустріальному суспільстві сформувалися такі теоретичні напрями як новий державний менеджмент, неоінституціоналізм, теорія суспільного вибору. Однак, на тлі затяжної кризи зазначені управлінські парадигми виявились обмеженими, що змушує удосконалювати механізми публічного управління та адміністрування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій засвідчив, що вагомий внесок у наукове обґрунтування економічних механізмів розвитку сільських територій зробили провідні вітчизняні вчені: О.М. Бородіна, І.В. Прокопа, А.І. Павлов, О.В. Шубравська та ін., а теоретичну сутність категорії “публічне управління” досліджували Д. Кілінг, В.Бакуменко, Н. Гавкалова, І.Бородін,

О.Оболенський, Ю.Сурмін та ін. Проте, незважаючи на цінність проведених досліджень, потребують поглибленого аналізу питання удосконалення публічної політики розвитку села та формування солідарності між суспільством та державою як системи відносин, спрямованих на реалізацію цінностей громадянського суспільства в умовах становлення української моделі місцевого самоврядування.

Метою дослідження було вивчення форм і методів реформування практики публічного управління та адміністрування, спрямованих на забезпечення соціально-економічного розвитку сільських територій.

Матеріал і методи дослідження. Для досягнення мети та вирішення поставлених завдань використано наступні методи наукового дослідження: діалектичний метод пізнання – при уточненні поняття публічне управління; аналітико-монографічний – при вивченні літературних джерел; системно-аналітичний метод – при дослідженні нормативно-правового забезпечення публічного управління сільськими територіями; абстрактно-логічний метод – при узагальненні теоретичних положень, формуванні висновків та пропозицій.

Основні результати дослідження. Появу нового публічного управління пов'язують зі складними політичними змінами у глобальному середовищі, які в свою чергу потребували узгоджених дій від урядів у напрямі солідарності між суспільством та державою, оптимізації внутрішньої структури системи управління та виконання адміністративних функцій на основі законності, гласності, прозорості та публічності.

За таких умов державне управління набуває ознак публічного управління як певного соціального феномену взаємодії органів державної влади, органів місцевого самоврядування, громадських організацій та бізнес-структур, в якій враховуються інтереси держави, територіальних громад, громадянського суспільства і приватного сектору [2].

Термін «публічний» походить від латинського «publicus», тобто суспільний, народний, що означає здійснення управлінського впливу публічно, відкрито, гласно [3].

Вперше термін публічне управління застосував Д. Кілінг розуміючи під ним пошук в найкращий спосіб використання ресурсів для досягнення пріоритетних цілей державної політики [4].

У глосарії Програми розвитку ООН термін публічне управління трактується як галузь практики та теорії, яка є ключовою для публічного адміністрування та зосереджена на внутрішній діяльності державних установ, зокрема на вирішенні таких управлінських питань, як контроль, керівництво, планування, організаційне забезпечення, забезпечення інформаційними технологіями, управління персоналом, та оцінка ефективності” [5].

У дослідженнях Ю.П. Сурміна публічне управління розглядається як певна теорія і практика, яка характеризується реалізацією адміністративних процедур шляхом публічної діяльності, задоволення інтересів демократичного врядування, впорядкування послуг як засобу реалізації прав та свобод громадян [6].

Незважаючи на існування низки підходів до тлумачення поняття публічного управління – від нормотворчої діяльності до формування громадських соціально-економічних відносин, на наш погляд, найбільш вдало розкриває його сутність О.Ю. Оболенський. Автор інтерпретує його, як урегульовану нормами, правилами і процедурами систему взаємодії органів державної влади і місцевого самоврядування з суб'єктами громадянського суспільства з метою реалізації суспільних потреб та інтересів на основі поєднання методів публічного впливу на керований об'єкт і публічно-приватного партнерства управління, що здійснюється на основі волевиявлення громади (колективу людей) та реалізується суб'єктами, визначеними громадою, для задоволення потреб і досягнення цілей громади як об'єкту управління [7]. За тлумаченням В.А. Гошовської, феномен публічності пояснюється залежністю держави від суспільства (публіки), а управління, засноване на такій залежності, пов'язується не тільки з інтересами держави, а й із задоволенням потреб суспільства, його соціальних груп, окремих індивідів [8]. Тому таке управління спільно з органами державної влади здійснюють недержавні та громадські організації, приватні структури й агентства, тобто, воно ґрунтується не на вертикальних, а на горизонтальних зв'язках між державними інститутами, бізнесом і громадянським суспільством. При цьому основоположним принципом організації та здійснення публічної влади виступає транспарентність.

Побудова та функціонування державної влади та місцевого самоврядування на основі цього принципу розширює можливості їх взаємодії з громадянською спільнотою через відкритість

прийняття та реалізацію політичних і економічних рішень, а також активізацію суспільного контролю над діяльністю органів державної влади та місцевого самоврядування.

В рамках зміни управлінських парадигм, відкритість влади є актуальним трендом інституційних перетворень. Органи публічного управління в процесі реалізації своїх повноважень створюють і акумулюють величезні масиви інформації, які можуть бути використані для аналізу, планування, прогнозування, соціально-економічного розвитку країни. Тому особливий інтерес викликає впровадження концепції «відкритих даних», яка вимагає від органів державної влади та органів місцевого самоврядування розкриття своїх інформаційних ресурсів в такому форматі, щоб будь-яка зацікавлена особа на рівних умовах могла використовувати їх без спеціального запиту до державного органу. Це можуть бути дані, починаючи від інформації про підприємства, про інвестиційний клімат території, про приватизацію майна, про державні доходи і витрати; закінчуючи інформацією про розташування дитячих садків, шкіл, лікарень, про забруднення навколишнього середовища, рівень злочинності тощо.

Така інформаційна відкритість органів влади є однією з основних умов побудови цивілізованих відносин між громадянським суспільством та владою, що, на нашу думку, має сприяти соціально-економічному розвитку окремих територій. Органи влади та управління мають бути підпорядковані і підконтрольні громаді та діяти виключно в її інтересах, а результати їхньої діяльності мають бути абсолютно прозорі для всіх зацікавлених сторін.

Ми цілком погоджуємось із Н.Л. Гавкаловою, яка вважає, що відмінність концепту публічного управління від інших управлінських концептів полягає в тому, що воно базується на "само": самодіагностиці проблеми, самовизначенні проблеми, самоформулюванні, самопропозиції вирішення проблеми, самовизначенні кращого варіанта політики, самовизначенні кошторису, самоприйнятті плану дій, самоконтролі. Базове "само" передбачає демократизацію управління на рівні регіону та місцевого самоврядування [9].

Що стосується публічного управління розвитком сільських територій то на думку авторів [3] – воно є формою діяльності органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування, що проявляється в прийнятті відповідних нормативно-правових актів, концепцій, стратегій і програм, спрямованих на розв'язання соціально-економічних проблем сільської місцевості та покращання умов проживання сільських мешканців

Дослідженнями встановлено, що останнім часом в Україні влада намагається впровадити в практику, перевірену досвідом провідних країн світу, ефективну концепцію публічного адміністрування як цілеспрямовану взаємодію публічних адміністрацій з юридичними і фізичними особами з приводу забезпечення реалізації законів та виконання основних функцій: орієнтуючого планування, яке визначає бажані напрями розвитку; в учасників взаємодії, розподілу праці, кооперування та координування діяльності, а також моніторинг результатів. Однак, до сьогодні, публічне адміністрування в районних та сільських радах є закритим від суспільства та віддаленим від потреб громадянина, гостро відчувається суспільне невдоволення через низький рівень життя, особливо сільського населення. Сільські жителі позбавлені можливості отримувати належні медичні, освітні послуги, зруйнована сільська інфраструктура, низький рівень заробітної плати. Висока диференціація доходів між міським та сільським населенням посилює відчуття зневіри в майбутнє, демографічну кризу та знелюднення сільських територій.

Проте, оскільки публічне управління – це управління, що здійснюється на основі волевиявлення громади (колективу людей) та реалізується суб'єктами, визначеними громадою, для задоволення потреб і досягнення цілей громади як об'єкта управління, то очевидно, що без високої зацікавленості та активної участі селян у позитивних змінах в економіці села соціоекономічна модернізація сільських територій неможлива. Справжньою громадою люди стають тоді, коли усвідомлюють необхідність вирішити своїми силами якусь спільну для них проблему, переймаються прагненням її розв'язати. Вони визначають, що саме кожен може для цього зробити і починають діяти у визначеному напрямі – на економічний розвиток сільських громад (підтримка особистих селянських і сімейних фермерських господарств, малих і середніх підприємств; створення організаціями сільських громад нових виробництв, які б забезпечили нові робочі місця тощо) [10]. Тобто, оживити публічне управління та адміністрування на селі можна колективним виконанням того, що не може бути добре виконане індивідуально, а місцеві орга-

ни влади робитимуть для людей те, в чому вони мають потребу, але не можуть зробити через брак їх окремої та індивідуальної компетенції.

Варто зазначити, що значним поштовхом у вирішенні цього питання стало ухвалення урядом «Концепції реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади» та прийняття Законів України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», «Про співробітництво територіальних громад» [11-13]. За цими документами відбувається не просто передача повноважень та ресурсів органам місцевого самоврядування, а й створення спроможних територіальних громад, у власність яких переходить уся інфраструктура і земля, що входять у громаду. Також такі громади вступають у прямі міжбюджетні відносини з Державним бюджетом, уникаючи потреби просити кошти в якихось чиновників. За період з 2014 -2017 рр. доходи місцевих бюджетів зросли майже в 2,5 раза (рис 1.).

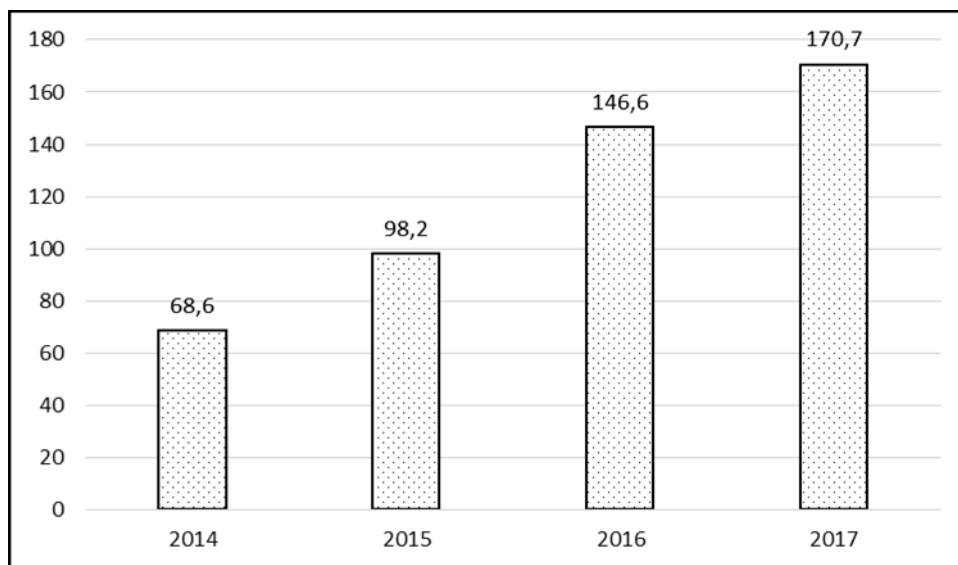

Рис. 1. Динаміка доходів місцевих бюджетів за 2014-2017 р.р., млрд. грн

*Складено за даними U-LEAD..

Причому сьогодні урядом віднайдено механізм, який в межах чинного законодавства дозволяє передати землі сільськогосподарського призначення у власність об'єднаних територіальних громад (ОТГ).

Незважаючи на те, що не всі населені пункти мають вигідне географічне розташування, утворення громади дозволить поширити фінанси, які генеруються в адміністративному центрі, на всю територію ОТГ у разі її створення за Перспективним планом, що дасть змогу рівномірно розвивати територію. Маючи можливість розпоряджатися коштами, які генеруються на її території, громада буде зацікавлена у визначенні векторів власного розвитку, виходячи з географічних і багатьох інших особливостей. Завдяки таким рішучим діям влади, за даними Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства, на початок 2018 р. в Україні уже нараховувалось 704 громади. За кількістю створених ОТГ лідирують Дніпропетровська, Житомирська, Волинська, Тернопільська, Полтавська та Хмельницька області.

Водночас варто зазначити, що існує низка проблем з громадами, які за своїм потенціалом (ресурсами, інфраструктурою) не зможуть забезпечити сталий розвиток своїх територій. З іншого боку досить часто громади, зі зручним географічним розташуванням, розвиненою інфраструктурою стикаються з опором з боку районних адміністрацій, районних рад та місцевих еліт, які протидіють цим процесам через побоювання втратити робочі місця або повноваження, оскільки створення ОТГ супроводжується переформатуванням органів влади та зміною акцентів в управлінні на користь громад.

Таким чином, питання оптимального розподілу повноважень між органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади загалом та, зокрема, розподілу функцій та повноважень між місцевими радами, ОТГ та районними адміністраціями й районними радами потребує негайного законодавчого врегулювання. Наприклад, поряд з досить спроможною Летичівською

ОТГ (Хмельницька область) продовжує функціонувати і утримувати свій апарат районна рада і районна державна адміністрація, хоча більша частина повноважень від них, відповідно до законодавства, має перейти до ОТГ.

Надзвичайно актуальною проблемою в публічному управлінні сільським розвитком є відсутність належного кадрового забезпечення органів місцевого самоврядування та недостатність кваліфікації працівників для виконання нових функцій [14]. Зокрема, це призводить до неефективного використання коштів. На сьогодні низка міжнародних фондів оголошують безліч інвестиційних проектів за зразком САП, що фінансується Європейським Союзом, проте, органи місцевого самоврядування сільських ОТГ часто неспроможні підготувати якісні проекти для отримання міжнародної допомоги, оскільки не готові до запровадження стратегічного планування та програмування розвитку громад. Вирішення цього питання, на нашу думку, лежить у площині професіоналізації служби в органах місцевого самоврядування, запровадження дієвих програм підвищення кваліфікації їхніх службовців та надання їм необхідної консультативної і методичної допомоги з боку вищих навчальних закладів, що мають ліцензію на підготовку фахівців галузі знань «Публічне управління та адміністрування». Сьогодні, саме освіта виступає суспільною цінністю, яка розглядається як стратегія самого публічного управління (так звана *strategic public management*).

Враховуючи зазначені вище проблеми, Білоцерківський національний аграрний університет сьогодні працює над розширенням сфери надання послуг ОТГ в частині розробки та розвитку державно-приватного партнерства. Розробляючи відповідну стратегію, місцева влада має подбати про забезпечення комплексного, багатофункціонального розвитку території громади, за якого зростає її роль як просторової бази не лише сільськогосподарського виробництва, а й несільськогосподарських видів діяльності.

Висновки. Трансформаційні процеси, що відбуваються сьогодні в країні, потребують докорінних інституційних змін у публічному управлінні та адмініструванні, змін управлінських парадигм та застосування сучасних підходів та дієвих інструментів у державній політиці управління. При цьому основоположним принципом організації та здійснення публічної влади виступає транспарентність. Органи влади та управління мають бути підпорядковані і підконтрольні громаді та діяти виключно в її інтересах, а результати їх діяльності повинні бути абсолютною прозорі для всіх зацікавлених сторін.

Система публічного управління та адміністрування сільським розвитком має бути заснована на демосоціальній демократії, яка забезпечує соціальні права населення (на працю, освіту, лікування, житло, відпочинок, пенсії), а також умови для вільної самореалізації індивіда.

Заслуговує на увагу створення регіональних центрів сприяння розвитку територіальних громад при вищих навчальних закладах в організаційній та консультаційній підтримці процесу їх добровільного об'єднання та соціально-економічного розвитку.

Актуальною для сільських територій є підготовка управлінського персоналу, який добре розуміючи специфіку українського агробізнесу міг би реалізувати потенціал громади, вивести його на новий якісний рівень. Лише високопрофесійні фахівці можуть сформулювати стратегію розвитку території громади, окреслити конкретні задачі та забезпечити необхідні умови для їх виконання.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Kozuch B. Zarzadzanie publiczne w teorii i praktyce polskich organizacji / B. Kozuch.— Wydawnictwo PLACET, Warszawa, 2004. 255 s.
2. Павлов, А.И. Публичное управление сельскими территориями Украины. *Wschodnioeuropejskie Czasopismo Naukowe* (East European Scientific Journal). 2016. № 9. С. 66–69.
3. Публічне управління сільськими територіями України / А. П. Савков, М. К. Орлатий, М. І. Кучер та ін.; за ред. А.П.Савкова, М.К.Орлатого, М.І.Кучера. Київ: Фенікс, 2016. 336 с.
4. Keeling D. Management in Government. London: Allen & Unwin, 1972. P. 15.
5. Глосарій Програми розвитку ООН. URL: <http://www.unpan.org/Directories/UNPAGlossary/tabid/928/Default.aspx>.
6. Сурмін Ю.П. Проблеми та напрями змін державного управління в Україні в сучасних умовах: матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю [Публічне управління: шляхи розвитку], (Київ, 26 листоп. 2014 р.). К. : НАДУ, 2014. Т. 1. С.10-13.
7. Оболенський О. Ю. Публічне управління: цивілізаційний тренд, наукова теорія і напрям освіти: матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю [Публічне управління: шляхи розвитку], (Київ, 26 листоп. 2014 р.). К. : НАДУ, 2014. Т. 1. С.4-10.

8. Гошовська В. А. Публічна політика: енциклопедичний словник з державного управління / за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трошинського, Ю. П. Сурміна. К. : НАДУ, 2010. С. 604–605.
9. Гавкалова Н. Л. Публічне управління: методологічний аспект: матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю [Публічне управління: шляхи розвитку], (Київ, 26 листоп. 2014 р.). К. : НАДУ, 2014. Т. 1. С. 16–18.
10. Соціоекономічний розвиток сільського господарства і села: сучасний вимір / О.М.Бородіна, І.В.Прокопа, В.В.Юрчишин та ін.; за ред. О.М.Бородіної. К., 2012. 320 с.
11. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 р. № 333 URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-p>.
12. Про добровільне об'єднання територіальних громад. Закон України від 18.12.2017 № 3038-17. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3038-17>.
13. Про співробітництво територіальних громад. Закон України від 17.06.2014 № 1508-18. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1508-18>.
14. Золотарьов В.Ф. Сутність кадрового забезпечення органів місцевого самоврядування. Державне будівництво-2014. № 2. URL: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2014-1/doc/3/03.pdf>.

REFERENES

1. Kozuch, B. (2004). Zarzadzanie publiczne w teorii i praktyce polskich organizacji. Placet, Warszawa [in Polish].
2. Pavlov, A.Y'. (2016). Publy'chnoe upravleny'e sel'sky'my' terry'tory'yamy' Ukrayiny' [Public management of rural areas of Ukraine]. *Wschodnioeuropejskie Czasopismo Naukowe* (East European Scientific Journal), 9, 66–69. [in Russian].
3. Savkov, A. P., Orlaty'j, M. K., Kucher, M. I. et al. (2016). Publichne upravlinnya sil'sky'my' tery'toriyamy' Ukrayiny' [Public management of rural areas of Ukraine]. A. P. Savkova, M. K. Orlatogo, M. I. Kuchera (Ed). Kieve: Feniks [in Ukrainian].
4. Keeling, D. (1972). *Management in Government*, London: Allen & Unwin.
5. Glosarij Programy' rozvy'tku OON [Glossary of the United Nations Development Program] Retrieved from: <http://www.unpan.org/Directories/UNPAGlossary/tabid/928/Default.asp> x.
6. Surmin, Yu. P. (2014). Problemy' ta napryamy' zmin derzhavnogo upravlinnya v Ukrayini v suchasny'x umovax [Problems and directions of changes of state administration in Ukraine in modern conditions]. *Proceedings from Public administration: ways of development: Materialy' nauk.-prakt. konf. za mizhnar. uchastyu* [Publichne upravlinnya: shlyaxy' rozvy'tku], (Ky'yiv, 26 ly'stop. 2014 r.). (S.10-13). K. : NADU [in Ukrainian].
7. Obolens'ky'j, O. Yu. (2014). Publichne upravlinnya: cy'vilizacijny'j trend, naukova teoriya i napryam osvity' [Public management: civilization trend, scientific theory and the direction of education]. *Proceedings from Public administration: ways of development: Materialy' nauk.-prakt. konf. za mizhnar. uchastyu* [Publichne upravlinnya: shlyaxy' rozvy'tku], (Ky'yiv, 26 ly'stop. 2014 r.). (S.4-10). K. : NADU [in Ukrainian].
8. Goshov's'ka, V. A. (2010). Publichna polity'ka [Public policy]. *Ency'klopedy'chny'j slovny'k z derzhavnogo upravlinnya*. Yu. V. Kovbasyuka, V. P. Troshhy'ns'kogo, Yu. P. Surmina (Ed.). K.:NASM [in Ukrainian].
9. Gavkalova, N. L. (2014). Publichne upravlinnya: metodologichny'j aspekt [Public management: methodological aspect]. *Proceedings from Public administration: ways of development: Materialy' nauk.-prakt. konf. za mizhnar. uchastyu* [Publichne upravlinnya: shlyaxy' rozvy'tku], (Ky'yiv, 26 ly'stop. 2014 r.). (S.10-16). K. : NADU [in Ukrainian].
10. Borodina, O.M., Prokopa, I.V., Yurchy'shy'n V.V. (2012). *Socioekonomichny'j rozvy'tok sil's'kogo gospodarstva i sela: suchasny'j vy'mi* [Socioeconomic development of agriculture and rural areas: modern dimension]. O.M.Borodina (Ed.) Kieve. [in Ukrainian].
11. Pro sxvalennya Konceptiyi reformuvannya misceвого samovryaduvannya ta tery'torial'noyi organizaciyi vlady' v Ukrayini: Rozporyadzhennya Kabinetu Ministriv Ukrayiny' № 333 [On Approving the Concept of Reforming Local Self-Government and Territorial Organization of Power in Ukraine: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine], (2014). Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-p>. [in Ukrainian].
12. The Verkhovna Rada of Ukraine (2017), The Law of Ukraine On voluntary association of territorial communities. Retrieved from: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3038-17>. [in Ukrainian].
13. The Verkhovna Rada of Ukraine (2014), The Law of Ukraine " On Cooperation of Territorial Communities". Retrieved from: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1508-18>. [in Ukrainian].
14. Zolotar'ov, V. F. (2014). Sutnist' kadrovogo zabezpechennya organiv misceвого samovryaduvannya [The essence of staffing of local government]. *Derzhavne budivny'cztvo – State building*, 2. Retrieved from: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2014-1/doc/3/03.pdf>. [in Ukrainian].

Публичное управление и администрирование в контексте социально-экономического развития села Даниленко А.С., Сокольская Т.В., Полищук С.П.

Исследована сущность публичного управления и администрирования и их роль в социально-экономическом развитии села, доказана необходимость коренных институциональных изменений в этом процессе и применения современных подходов и действенных инструментов в государственной политике управления.

Обоснованно основополагающий принцип организации и осуществления публичной власти, на основе которого расширяются возможности взаимодействия органов государственного управления и местного самоуправления с обществом через открытость принятия и реализации политических и экономических решений, а также активизацию общественного контроля за их деятельностью.

Доказана необходимость профессиональной подготовки управленческого персонала, понимающего специфику украинского агробизнеса, способный реализовать потенциал территории, вывести ее на новый качественный уровень экономического развития.

Ключевые слова: публичное управление и администрирование, транспарентность, местное самоуправление, публичная власть, ОТГ.

Public management and administration in the context of rural social and economic development

Danylenko A., Sokolska T., Polishchuk S.

The interpretation and evolution of the concept of "public management and administration" and their role in socio-economic development of the village are studied. The preconditions for reformation of public administration system and the emergence of a "new public administration" are established.

The generalization of various approaches to the definition of the concept of "public administration" provides grounds for establishing the phenomenon of publicity, which is explained through a state dependence on its society (the public). The management, based on such dependence, is associated not only with the interests of the state, but also with satisfaction of the needs of society, its social groups, and individuals; it is based on a horizontal rather than vertical links between state institutions, business and civil society. At the same time, transparency is the fundamental principle of the organization and implementation of public authority.

The organization and functioning of state power and local self-government on the basis of this principle expands the possibilities of their interaction with the civil society through the transparency of the adoption and implementation of political and economic decisions, as well as the activation of public control over the activities of state authorities and local self-government.

As far as public management of rural development is concerned, it is a form of executive authorities and local self-government bodies activity, which is manifested in the adoption of relevant legislation, concepts, strategies and programs aimed at solving socio-economic problems in rural areas and improving the living conditions of rural residents.

It is established that the system of public management and administration of rural development should be based on demosocial democracy, which ensures social rights of the population (to work, education, treatment, housing, recreation, pensions), provides conditions for the free self-realization of an individual.

The necessity of establishing regional centers for the development of territorial communities at higher educational establishments in the organizational and consulting support of the process of their voluntary association and socio-economic development is proved.

Training management staff able to realize the community potential and bring it to a new quality level due to having a good understanding of the specifics of Ukrainian agribusiness is rather pertinent for rural areas. Only high-level specialists can develop a strategy for community development, outline specific tasks and provide the necessary conditions for their implementation.

Key words: public management and administration, transparency, local government, public authorities, communities.

Надійшла 20.09.2017 р.

UDC 332.142.6

HRYNCHUK Y. S., Doctor of Economic Sciences

KOVAL N. V., Candidate of Economic Sciences

Bila Tserkva National Agrarian University

e-mail: nadiakoval@gmail.com

STRUCTURAL MONITORING OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN THE REGION

Доведена необхідність здійснення систематичного аналізу соціально-економічного розвитку регіону як складової моніторингу сталого розвитку. Обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення процесу моніторингу шляхом формування оптимального набору показників, аналіз динаміки яких сприятиме ранньому виявленню відхилень від збалансованого розвитку та швидкій реалізації комплексу заходів щодо запобігання розвитку негативних процесів. Показники, дослідження яких дає можливість досить швидко та без зайвих трудових витрат визначати відхилення від збалансованого розвитку регіону, запропоновано згрупувати наступним чином: показники економічного розвитку регіону; показники, що характеризують демографічну ситуацію в регіоні; показники матеріальної забезпеченості населення; показники соціальної напруженості; показники тиску на навколишнє природне середовище.

Ключові слова: сталий регіональний розвиток, моніторинг, індикатор сталого розвитку, відхилення від збалансованого розвитку.

Problem statement. Analysis of the fundamentals of the "Strategy for Sustainable Development "Ukraine – 2020" [1] points to the fact that almost all 62 reforms and state development programs, implementation of which is suggested within four movement vectors (of "Development", "Safety", "Responsibility" and "Pride"), are directed at overcoming the compound crisis phenomena in the state's development process. Therefore, the search for efficient methods of overcoming the crisis and eliminating its consequences, as well as anticipating and preventing internal and external threats, are topical issues of economic science.